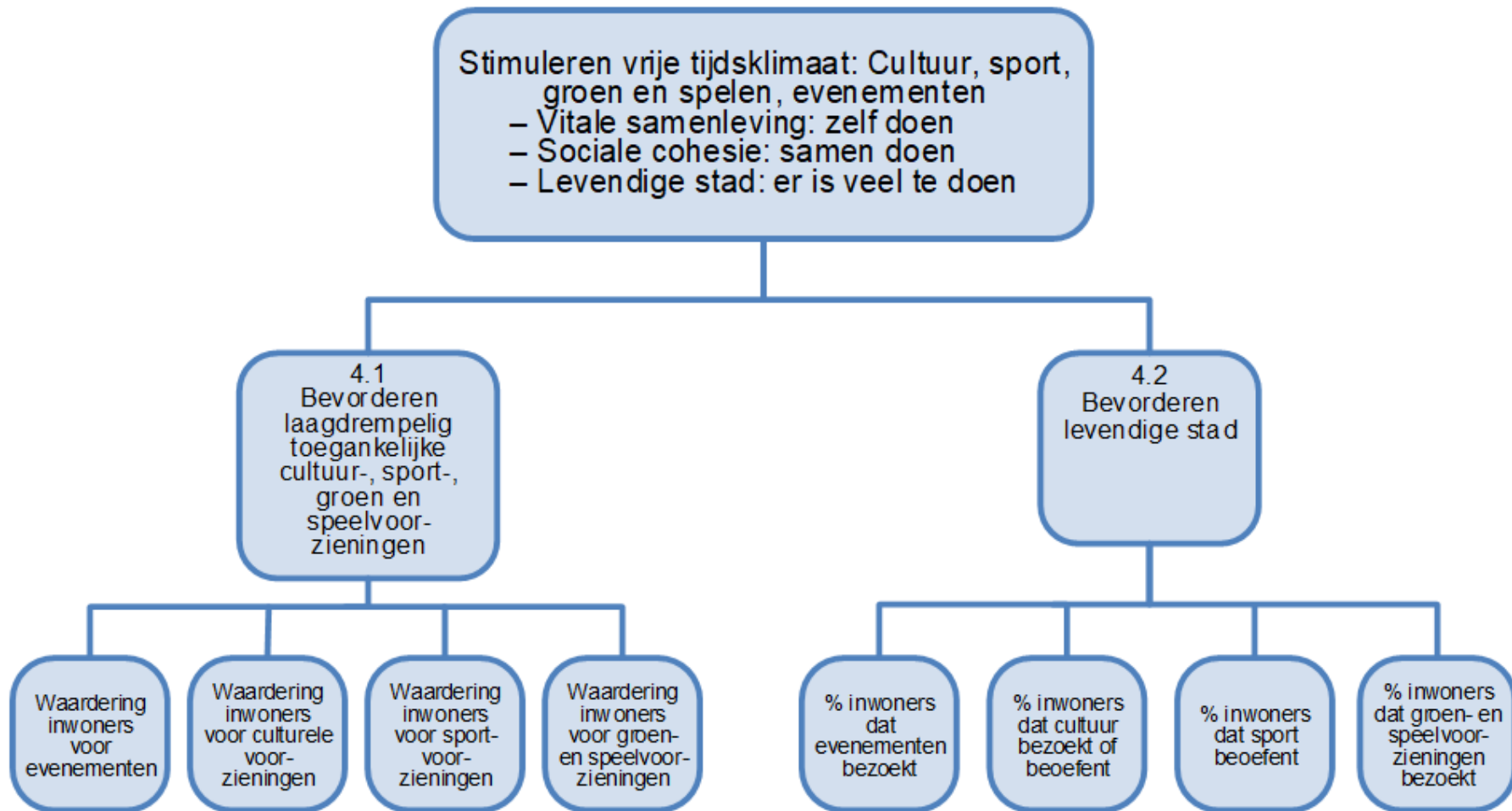

gemeente
Zoetermeer

Programma 4 Vrije tijd

Algemene doelstelling: Stimuleren vrijetijdsklimaat: kunst en cultuur, sport, groen en spelen, evenementen

Stimuleren vrijetijdsklimaat: kunst en cultuur, sport, groen en spelen, evenementen

Het vrijetijdsklimaat in Zoetermeer stond het afgelopen jaar vanwege de COVID-19-maatregelen flink onder druk. Net als in 2020 hadden onze inwoners en onze vrijetijdsvoorzieningen te maken met forse beperkingen. Veel organisaties, instellingen en andere aanbieders begonnen het jaar met verplichte sluiting. Vanaf de lente konden ze gefaseerd weer open, in de zomer werden de meeste beperkingen opgeheven, maar half november moest men helaas opnieuw

sluiten. De grilligheid van het verloop van de pandemie maakte het lastig anticiperen op aankomende maatregelen en ontwikkelingen. Maar met flexibiliteit en creatieve ideeën lukte het de vrijetijdssector steeds beter om de gedwongen beperkingen in voeren en samen te werken aan alternatief aanbod. Positief gevolg is dat steeds meer organisaties en individuen elkaar wisten te vinden, elkaars locaties gebruikten en hun aanbod combineerden.

Door COVID-19 zijn er onder de streep minder en/of minder toegankelijke activiteiten en evenementen geweest. Veel aanbieders moesten omschakelen van het reguliere aanbod naar aangepaste vormen, soms wel fysiek, maar vaak ook digitaal. Door die nieuwe situatie was het aangepaste aanbod nog niet altijd zo zichtbaar, herkenbaar en vindbaar was als gewoonlijk. Veel inwoners ervoeren het gebrek aan ruime mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding als een groot gemis. Daardoor ontstond wel de brede bewustwording dat een toegankelijke, florerende vrijetijdssector van groot belang is voor het welbevinden, de sociale cohesie en de aantrekkelijkheid van de stad.

Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke cultuur-, sport-, groen- en speelvoorzieningen

Een grote uitdaging in 2021 was het in stand houden van de vrijetijdsinfrastructuur. Veel bestaande voorzieningen, zoals sportaccommodaties, culturele instellingen, wijk en schooltuinen en stadsboerderijen, moesten het opnieuw een groot deel van het jaar zonder bezoekers en zonder inkomsten stellen. De perioden dat er wel (soms nog beperkt) bezoek mogelijk was, golden er strengere regels en moest men kosten maken om aan de voorwaarden te voldoen. Daarom is in een aantal gevallen huurcompensatie en/of noodsteun aan verenigingen en instellingen verstrekt. Bij de subsidieverantwoording zal met coulance worden geoordeeld over het al dan niet behalen van de prestatieafspraken.

Sport

- In 2021 is de eerste paal geslagen voor een modern, energiezuinig zwembad in het Van Tuylpark, met onder andere ruimte voor recreatief zwemmen. De nieuwbouw van de kleedaccommodatie van FC Zoetermeer, waarin gemeente en vereniging samenwerken, is mede door de COVID-19-maatregelen bemoeilijkt en daarom nog niet gestart. De voormalige turnhal in sporthal de Limiet is omgevormd tot een Dojo, met sportaanbieder Kai Sei (budo) als vaste huurder. Ook verschillende vechtsportaanbieders en diverse scholen maken gebruik van de Dojo. In de in 2021 verbouwde sporthal van De Limiet zijn Conquesto en Zovoc vaste huurders en beheren zij gezamenlijk de inpandige kantine. In het Buytenpark is op initiatief van volleybalvereniging Zovoc een tijdelijke beachsportaccommodatie gerealiseerd.
- Het openbare parkeerterrein onder sportcomplex Gymworld bleek tijdens de strenge COVID-19-maatregelen in een grote behoefte te voorzien als buitensportlocatie, waar meerdere sportverenigingen en ZZP'ers hun trainingen konden blijven geven.
- De bestaande reserve investeringsimpuls amateurverenigingen raakte gedurende het jaar uitgeput. Op basis van motie 2106-21, Amateurverenigingen sport en cultuur investeringsimpuls, is de investeringsbehoefte van de stad geïnventariseerd om te kunnen beoordelen of en, zo ja, met welk bedrag de reserve mogelijk wordt aangevuld.

Cultuur

- De Cultuurvisie 2030 is in mei vastgesteld. Dit nieuwe cultuurbeleid staat in het teken van het vergroten van het cultureel vermogen van de stad. In het najaar is gestart met de – digitale – participatiebijeenvakkomsten voor de uitvoeringsagenda.

- Om een breder veld toegang te geven tot subsidies, is in 2021 het subsidiestelsel voor cultuur herzien. Het subsidiëren van culturele projecten is (opnieuw) ondergebracht bij de gemeente en het Cultuurfonds krijgt daarvoor geen subsidie meer. De Cultuurmakelaar blijft wel actief als onafhankelijk adviseur en ondersteuner van het culturele veld. Verder zijn er nu subsidies voor jaarprogramma's voor kleinere cultuurinstellingen en meerjarensubsidies voor enkele - door de raad aangewezen - culturele basisinstellingen. Deze basisinstellingen onderschreven een convenant om gezamenlijk de doelen uit de Cultuurvisie te realiseren.
- Omdat binnen het budget beperkt ruimte is, is de huidige koers dat er slechts één museum als basisinstelling wordt aangewezen en gefinancierd. Door COVID-19-maatregelen konden Museum de Voorde en het Nationaal Videogame Museum slechts in beperkte mate laten zien waartoe ze in staat zijn. Daarom is besloten om tijdelijk extra budget beschikbaar te stellen en het besluit te laten aan een nieuw college.
- In het voorjaar kreeg Terra Art Projects de sleutel van het vernieuwde pand aan de Vlamingstraat, waar zij verder gaat onder de naam Franx. De geplande opening in december is vanwege de COVID-19-maatregelen uitgesteld. Door de voortdurende maatregelen haakte de beoogde horecaondernemer af.
- De bibliotheek realiseerde dit jaar een deel van de bezuinigingstaakstelling door vloeroppervlak in het Forum af te stoten. Dit is een koerswijziging ten opzichte van eerdere plannen, waarin de wijkvestiging Rokkeveen zou worden gesloten. Mede op verzoek van de raad (motie 2006-32A Start met realisatie 'Huizen van de Wijk'), blijft deze vestiging open om er mogelijk een Huis van de Wijk van te maken.
- De verhuizing van Cultuurpodium Boerderij naar de binnenstad was al eerder onderzocht, nu ligt er ook een onderzoeksrapport over nieuwbouw of verbouw op de huidige locatie aan de Amerikaweg. Voorbereiding van de besluitvorming wordt aan een nieuw college overgelaten.

Beeldende Kunst

Vanuit de percentageregeling Beeldende kunst in de openbare ruimte (BKOR) startten drie participatietrajecten voor nieuwe kunst opdrachten. Voor een schoolplein aan de Moerbeigaarde is het ontwerp voor tegelkunstwerk "Vlokhof" door kunstenaar Anne-Marie van Sprang vastgesteld. Bij het nieuwe zwembad aan de Van der Hagenstraat is een opdracht in voorbereiding door een projectgroep van inwoners en gebruikers. Bij Kunstgarage Franx is een grafische ode aan Dirk Franx door Jaco Putker, getiteld "Portret van de uitvinder als jongeman" ontworpen, uitgevoerd en opgeleverd. Eerder is bij Gymworld het kunstwerk 'Letterbeeld' van Michiel Kluiters in gebruik genomen.

Groen, Spelen, Leren

- Op Stadsboerderij de Balijhoeve is in 2021 een duurzame Beleeftuin opgeleverd. De beleeftuin heeft als doel een natuurlijke ontmoetingsplek te zijn die toegankelijk is voor jong en oud en mensen die mindervalide zijn. In samenwerking met de gemeente Delft en Staatsbosbeheer is de eerste aanzet gegeven om vanuit de Balijhoeve een bijenlint aan te leggen tussen beide gemeenten. Dit plan moet nog verder worden uitgevoerd.
- Ook de Stadsboerderijen moesten geregeld de deuren sluiten volgens de geldende maatregelen. In deze periode zijn extra onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd zoals het schoonmaken en opknappen van de boerderijen. Zo zijn de stallen op het Buitenbeest aan de binnenzijde geschilderd. Tijdens de sluiting zijn de dieren goed verzorgd en waar mogelijk naar buiten gelaten. Veel bewoners kwamen toch even buiten het hek naar de beesten kijken. Speelboerderij het Buitenbeest is waar mogelijk open geweest, soms alleen buiten en voor alleen kinderen. Hier zijn slechts enkele kleinschalige evenementen georganiseerd, zoals een aangepaste Halloween viering. Ondanks de beperking waren de activiteiten een groot succes.
- In 2021 viel de schoolsluiting precies buiten het schooltuinseizoen. Zodra de scholen weer opengingen, kon het reguliere schooltuinprogramma volledig volgens planning en bezetting draaien. De vrijwilligers van wijk tuin Rokkeveen hebben een vijver en insectenhotel aangelegd. Helaas zijn de traditionele jaarlijkse "open schooltuinavonden" ook in 2021 niet doorgegaan.

Waardering inwoners voor evenementen (Realisatie 2021)

Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor grootschalige evenementen en kleinschalige evenementen gedeeld door 2.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,8	7,8
Realisatie	0,0	0,0

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: Zowel in de Stadspeiling 2020 als in de Stadspeiling 2021 is vanwege de COVID-19-maatregelen niet gevraagd naar bezoek en waardering van evenementen. Wel is gevraagd naar bezoek en waardering van de CultuurWinter en CultuurZomer 2021. De waardering voor de CultuurWinter is een 7,3 (n = 63). De waardering voor de CultuurZomer is een 7,4 (n = 69).

Waardering inwoners voor culturele voorzieningen (Realisatie 2021)

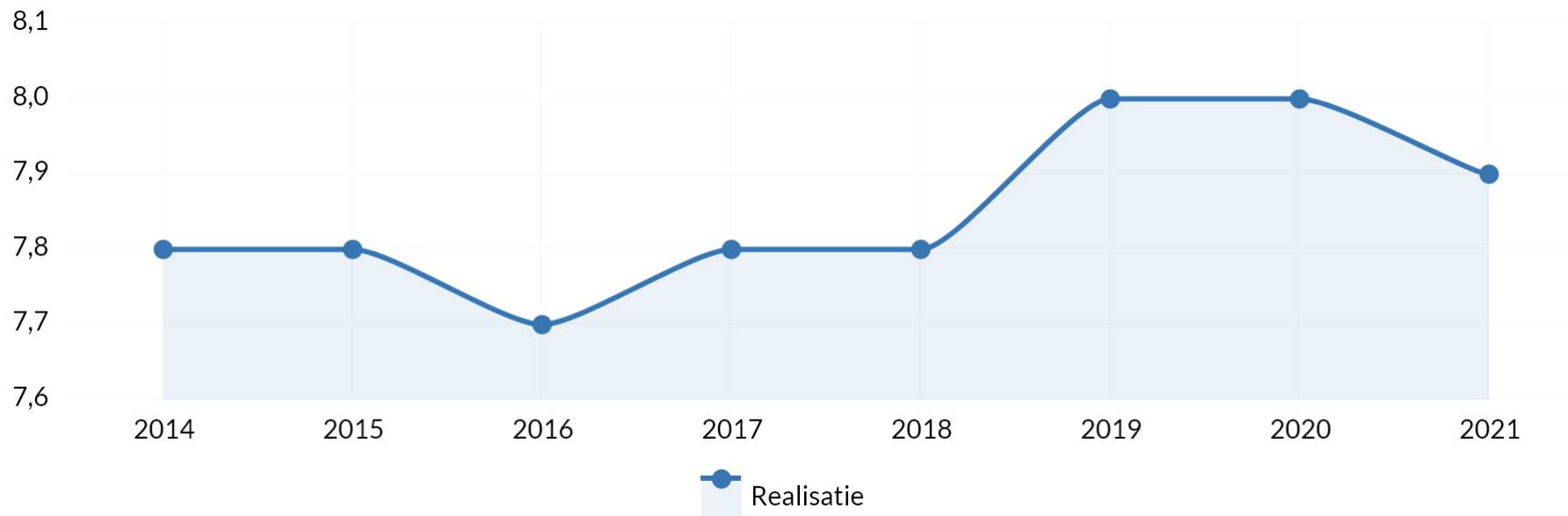
Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor het Stadsmuseum, het CKC, de bibliotheek, het Stadstheater, Cultuurpodium de boerderij, het laatste bezochte festival/grootschalig evenement, het Filmhuis en Terra gedeeld door 8.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,8	7,9
Realisatie	8,0	7,9

Trendgrafiek Waardering inwoners voor culturele voorzieningen (Realisatie 2021)

Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor het Stadsmuseum, het CKC, de bibliotheek, het Stadstheater, Cultuurpodium de boerderij, het laatste bezochte festival/grootschalig evenement, het Filmhuis en Terra gedeeld door 8.

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: Ondanks dat het resultaat lager ligt dan in 2020 blijft het doel wel behaald. Het is aannemelijk dat deze minimale daling het gevolg is van geannuleerde evenementen en (gedeeltelijke) sluiting van culturele instellingen.

Waardering inwoners voor sportvoorzieningen (Realisatie)

Som van de gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor binnensportvoorzieningen, buitensportvoorzieningen, zwembaden, commerciële sportvoorzieningen en sportverenigingen gedeeld door 5.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,0	7,0
Realisatie	7,0	6,6

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: Een mogelijke verklaring voor de daling is dat in 2021 wederom op meerdere momenten sportvoorzieningen gesloten moesten worden vanwege de lockdowns.

Waardering inwoners voor groen- en speelvoorzieningen (Realisatie 2021)

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	8,0	8,0

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: Geen toelichting.

Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad

Ook het vrijetijdsaanbod dat (naast de vrijetijdsvoorzieningen en -accommodaties) van Zoetermeer een levendige stad maakt, stond in 2021 onder druk. Evenementen waren een groot deel van het jaar niet mogelijk of vroegen veel extra inspanningen van de organisaties om ze veilig te organiseren. Veel verenigingen konden hun vaste programma's niet uitvoeren. Voor iedereen gold dat het vaste stramien moest worden losgelaten en dat er alternatieven moesten worden ontwikkeld. Onzekerheden over de COVID-19-maatregelen, reisbeperkingen, quarantaineplicht en uitval van medewerkers (betaalde krachten en vrijwilligers) bleven een groot deel van het jaar het dagelijks leven beheersen. Toch is het vele aanbieders gelukt een alternatief programma neer te zetten.

Sport

- Het hele jaar door hebben de combinatiefunctionarissen binnen de maatregelen van dat moment sportaanbod in de stad gecreëerd, zoals drie schoolsporttoernooien, een fit-test voor senioren en, in samenwerking met de sportaanbieders uit de stad, een aangepaste Nationale Sportweek.

Vanuit Speelmeer zijn nog wel alle paspoorten uitgedeeld aan alle basisscholieren, maar zijn veel activiteiten geannuleerd vanwege COVID-19. De Speelmeerweek in augustus heeft uiteindelijk nog 835 kinderen getrokken.

- De steeds veranderende maatregelen rondom COVID-19 vroegen veel flexibiliteit van sportaanbieders (en sporters) in de stad. Via het gemeentelijk Sportloket kregen aanbieders periodiek actuele informatie over landelijke en lokale (financiële) ondersteuning en over hoe men veilig kon sporten. Ook zijn voor sportaanbieders meerdere digitale en fysieke (thema)bijeenkomsten en sportcafés georganiseerd, met mogelijkheid om te netwerken.
- Vanuit het samenwerkingsverband Sportakkoord Zoetermeer kwamen onder meer stimuleringsbijdragen voor losse activiteiten en voor collectieve ondersteuningsvormen, zoals promotie van het sportaanbod. Aanvullend spande de gemeente zich in om landelijke financiële ondersteuningsregelingen ten goede te laten komen aan lokale sportaanbieders. Voorbeelden zijn de 'Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties' voor de amateursportorganisaties die huren bij de gemeente en SPUK-IJZ, waarmee exploitatietekort kon worden gedekt voor SilverDome.
- Door de COVID-19-maatregelen was een regulier Sportgala niet mogelijk. In plaats daarvan kwam er een digitale editie. Hier was onder andere aandacht voor goede (sport)voorbeelden en samenwerking met betrekking tot sporten in tijden van COVID-19.

Cultuur

- Als vervolg op de pilot Cultuurankers in 2020, is in 2021 door CKC & partners het samenwerkingsplatform Wijck opgezet. Doel is kunst en cultuur toegankelijk te maken voor alle Zoetermeeders en samen in de wijken cultuur te maken. Wijkbewoners bepalen welke activiteiten worden ontwikkeld. In 2021 waren dat o.a. 'Kunst-post, waar ouderen tweewekelijks een creatieve opdracht aan huis kregen, het project 'Sam was hier' in Oosterheem en een tijdelijk wijkclub in Seghwaert.
- De gemeente leverde financiële bijdragen aan de programma's Cultuurwinter en Cultuurzomer, om culturele activiteiten mogelijk te maken die pasten binnen de COVID-19 maatregelen.
- In het kader van motie 1911-03A 'Meer ruimte voor Street Art' is een project gerealiseerd genaamd Citytales. Het project is een samenwerkingsverband tussen de gemeente en Kunststichting Franx en biedt jongeren de ruimte voor creatieve en kunstzinnige uitvoeringen in de openbare ruimte. In oktober werd de muurschildering 'Ungridded' onthuld op de muur onder het viaduct van de Afrikaweg.
- Over 2021 is nog geen Kunst- & Cultuurprijs uitgereikt. Vanaf editie 2021 gebeurt dit structureel pas na afloop van het kalenderjaar. Zo kan men terugkijken op een volledig jaar én het evenement krijgt meer aandacht dan in december.

Beeldende kunst

In het openbaar gebied is regulier onderhoud gepleegd aan 116 beeldende kunstwerken. Onder de noemer 'kunstspecial' kregen nog 5 kunstwerken extra aandacht. Bij Gedachtenpad van Yvon Grevers in het Wilhelminapark zijn ontbrekende 'gedachtenwolkjes' weer aangevuld. Het kunstwerk Albero van Marinus Boezem, op het voormalige Floriadeterrein heeft na herstel weer een fris aanzien. Het iconische speel-kunst object Woezel van Marijke Ouendag aan de Cesar Franckrode was zo vaak beklommen dat het naar de werkplaats moest voor een make-over. Voor de HinkelBanen in de Dorpsstraat van Trudy Bersma en Marijke Wijgerinck zijn nieuwe SpeelSpoorStenen in de maak. De Lichtmast van Jeffrey Shaw aan de Europaweg kreeg nieuwe behuizingen voor de rode LED's.

Erfgoed

- In 2021 is verder gewerkt aan het Inventarisatie- en selectieproject naoorlogs erfgoed Zoetermeer 1945-1990 in samenwerking met de begeleidingscommissie bestaande uit vertegenwoordigers van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer, Schatbewakers en het Architectuurpunt.
- De Open Monumentendag kon ondanks alle beperkingen gewoon doorgaan: 17 monumenten openden hun deuren voor publiek. Bij de bekende woondekken in Buytenwegh is een historisch informatiebord geplaatst. Stadsboerderij het Buitenbeest is als monument onderdeel van de Open Monumenten Dag. Er zijn o.a. spelletjes op de boerderij georganiseerd en een insectenhotel gebouwd.

Citymarketing

- Begin 2021 is de website 'Zoetermeer is de plek' gelanceerd en uitgegroeid tot een belangrijk communicatiekanaal voor het vrijetijdsaanbod in de stad. Daarnaast zijn, veelal in samenwerking met partners in de stad en regio, online- en offline-campagnes en activiteiten opgezet om Zoetermeer te profileren als een aantrekkelijke stad in de regio.
- Om het evenementenaanbod nog beter aan te laten sluiten op wensen en behoeften, is gestart met de evaluatie en herziening van het Evenementenbeleid 2016. Ook is de nieuwe subsidieregeling 'Evenementen 2020' geëvalueerd. Op basis van het advies wordt de regeling - waar nodig - herzien, zodat we het organiseren van evenementen optimaal kunnen faciliteren.

% inwoners dat evenementen bezoekt (Realisatie 2021)

% respondenten van de Stadspeiling dat grootschalige evenementen en/of kleinschalige evenementen bezoekt.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	42 %	42 %
Realisatie	0 %	0 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: Zowel in de Stadspeiling 2020 als in de Stadspeiling van 2021 is vanwege de COVID-19-maatregelen niet gevraagd naar bezoek en waardering van evenementen.

% Inwoners dat cultuur bezoekt of beoefent (Realisatie 2021)

% respondenten van de Stadspeiling dat een culturele voorziening heeft bezocht of dat een eigen culturele activiteit heeft beoefend.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	84 %	84 %
Realisatie	78 %	74 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee

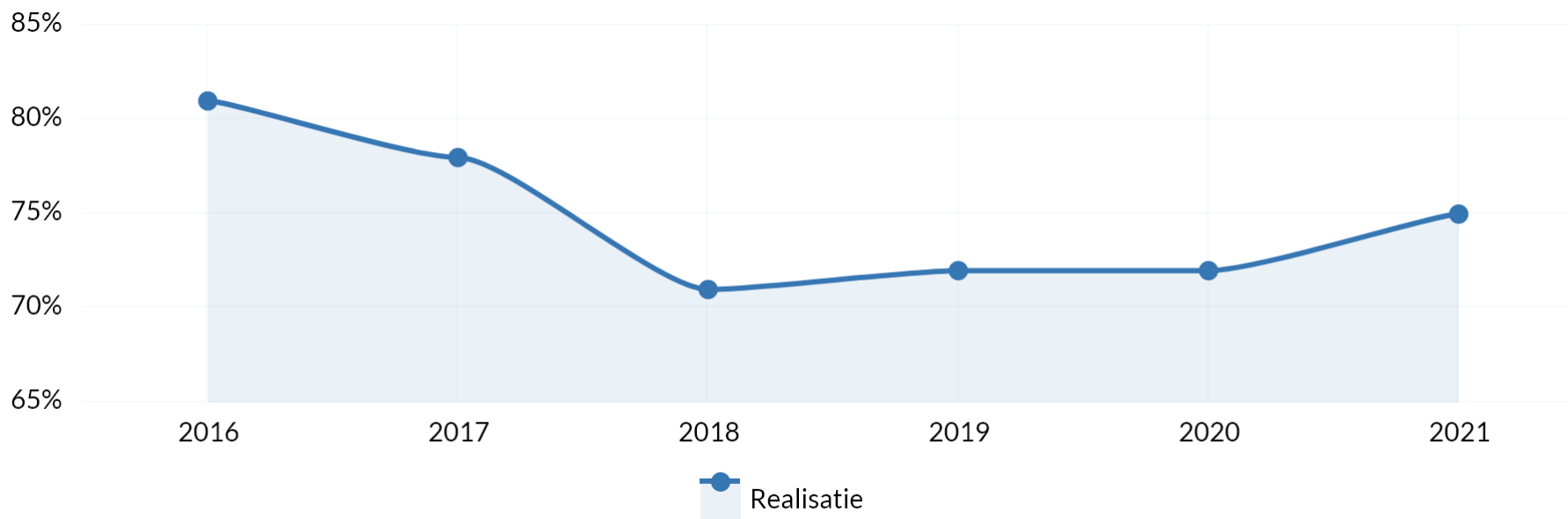
Toelichting: Lager percentage wordt toegeschreven aan de gehele of gedeeltelijke sluiting gedurende diverse perioden van het jaar als gevolg van de COVID-19 maatregelen.

% Inwoners dat sport beoefent (Realisatie 2021)

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	72 %	72 %
Realisatie	72 %	75 %

Trendgrafiek % Inwoners dat sport beoefent (Realisatie 2021)

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: Geen toelichting.

% Inwoners dat groen- en speelvoorzieningen bezoekt (Realisatie 2021)

% respondenten van de Stadspeiling dat groen- en speelvoorzieningen bezoekt.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	45 %	45 %
Realisatie	21 %	26 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: Lager percentage komt door gehele of gedeeltelijke sluiting gedurende diverse perioden van het jaar als gevolg van de COVID-19-maatregelen.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)

Bedragen x €1.000

Programma 4 Vrije tijd	baten	lasten	Rekening 2021
Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen (4.1)	6.848	-18.357	-11.509
Bevorderen levendige stad (4.2)	1.012	-6.768	-5.756
TOTAAL PROGRAMMA	7.860	-25.126	-17.266

Toelichting financiën

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Financiën op hoofdlijnen

Ter bevordering van laagdrempelig toegankelijke culturele- en sportvoorzieningen (doelstelling 4.1) is het budget onder andere ingezet voor subsidies aan de (grote) culturele instellingen, zoals Forum, Stadsmuseum, Stadstheater en Cultuurpodium De Boerderij, de exploitatie van de sport en sociaal-culturele accommodaties en de stadsboerderijen en wijktuinen. Daarnaast is het budget ingezet voor beeldende kunst en diverse kunsttoepassingen. Op doelstelling 4.1 ontvangt de gemeente vergoedingen voor de exploitatie van gebouwen.

Ter bevordering van een levendige stad (doelstelling 4.2) is het budget ingezet voor het Centrum voor Kunst en Cultuur & partners (CKC), het videogame museum en ondersteuning van een aantal kleinere organisaties voor amateurkunst, een breed scala aan evenementen en activiteiten op het gebied van vrije tijd, sport- en spelontwikkeling inclusief combinatiefunctionarissen. Daarnaast is het budget besteed aan investeringsaanvragen door amateurverenigingen, onderhoud van beeldende kunstobjecten en erfgoedbeleid en monumentensubsidies. Op doelstelling 4.2 zijn voor sport en de stadsboerderijen en – tuinen baten ontvangen.